

Agro Nyt

Et månedligt nyhedsbrev fra Schiller Institutet

årgang 12 nr. 12

december 2000

FRA VALG TIL VIRKELIGHED

Uanset hvem, der træder ud af den amerikanske valgkrise som USA's næste præsident, står vedkommende med ansvaret for en gennemgribende redefinering af USA's rolle på den verdenspolitiske scene. Et bekymrende perspektiv i betragtning af, at det kan blive en Al Gore eller en George W. Bush, der rykker ind i Det hvide Hus. Men der vil ikke være nogen vej udenom. Sammenbruddet i den amerikanske bobleøkonomi vil tvinge USA til at tage alt fra udenrigspolitik til økonomisk politik op til fornyet overvejelse. Og det bliver en fremtidig verden med en betydelig reduceret amerikansk indflydelse.

Netop i disse brydningstider har en af veteranerne i USA's udenrigspolitiske og strategiske etablering, professor Chalmers Johnson fra Californiens Universitet i San Diego, begået en bog, der sætter et kritisk lys på USA's forhold til omverdenen efter afslutningen på Den kolde Krig. Den hedder »Blowback, the costs and consequences of American Empire«. Den er endnu ikke oversat til dansk, men i Tyskland er den tyske oversættelse allerede en forrygende salgssucces. Chalmers Johnson advarer de politiske kredse i Washington om, at der i sidste ende vil være en pris for udenrigspolitisk og økonomisk arrogance. Derfor titlen »Blowback«, der betyder rekyl eller tilbagesmæld. Men den gode professor nøjes ikke med kritik. Han har også nogle gode råd til de amerikanske beslutningstagere. Her er et par citater fra Chalmers Johnsons bog i vor egen oversættelse:

»Verdensøkonomien behøver lederskab for at genetablere noget, der kan sammenlignes med Bretton Woods-aftalerne fra 1944 til 1971, med faste valutakurser og kontrol med kapitalbevægelser. I stedet for et forsøg på at homogenisere den globale økonomi, burde vi være fortalere for en resultatorienteret handel til fælles gavn for nationer, der ikke har identiske økonomiske systemer. Fremmede lande, med helt forskellige retsmæssige, økonomiske og politiske systemer, har ikke brug for en International Valutafond, der med magt påtvinger dem noget, der selv i USA anses for at være en tvivlsom form for kapitalisme. IMF har allerede punget ud med omkring 200 milliarder dollars i forgæves forsøg på at reparere skaderne fra USA's globaliseringsintriger, samtidig med at fondens egen indblanding i disse syge økonomier ofte har gjort dem endnu sygere.«

»Helt alment, burde USA stræbe efter at udvise lederskab gennem diplomati og godt eksempel i stedet for militærmagt og økonomiske trusler. En sådan agenda er hverken urealistisk eller revolutionær. Den passer fint til en verden efter Den kolde Krig og til et USA, der sætter sine borgeres velfærd højere end sine imperialisters ambitioner.«

USA's POLITISKE KRISE

Det meste af verden følger med forbavselse og vantro det juridiske og politiske drama, der udfolder sig i USA efter det uafklarede resultat af præsidentvalget den **7. november**. At det gik så galt, burde dog ikke være kommet som en overraskelse for *Agro-Nyt's* læsere. Allerede i august skrev vi i lederen: »Vicepræsident **Al Gore** og guvernør **George W. Bush** er nok de ringeste præsidentkandidater, USA har budt sig selv og den øvrige verden i de seneste to århundreder. Det er en ussel trøst for alle os uden stemmeret ved amerikanske præsidentvalg, at de to herrer heller ikke er den amerikanske befolknings livret. De blev begge præsidentkandidater gennem en hidtil uset brutal manipulering fra deres respektive partileders side. Men denne magtfuldkommenhed kan give bagslag. Vælgeroprøret lurer lige under overfladen ... Kommer oprøret fra den amerikanske befolkning først til valget i **november**, kan populistiske kandidater som den højreradikale **Pat Buchanan** og den gamle miljøtosse **Ralph Nader** trække så mange stemmer, at ingen af kandidaterne kan mønstre et flertal i den valgmandsforsamling, der udpeger USA's næste præsident. Så forvent det uventede.«

Med et samlet budget på ca. **3 mia. dollars** blev præsidentvalget det dyreste i USA's historie, og »det mest korrupte«, som den fhv. demokratiske præsidentkandidat **Lyndon LaRouche** sagde på en konference i **Washington** den **14. november**. I samtlige delstater var der både under primærvalget og under selve præsidentvalget et utal af »uregelmæssigheder«. I **Florida** vil vicepræsident Al Gore forståeligt nok gerne have »alle stemmer talt«, men den bekymring på vælgernes vegne var han ikke besværet af under primærvalget i **Arkansas** den **23. maj**. Her blev **53.000** stemmer på Lyndon LaRouche uden videre overført til Al Gore (se også *Agro-Nyt*, juni '00). Gore tabte senere præsidentvalget i Arkansas med netop **50.000** stemmer. Nemesis?

Et utal søgsmål anlagt af både vicepræsident Gore og guvernør Bush huserer nu ved forskellige domstole i Florida og **Den føderale Højesteret** i Washington. Kun **537** stemmer skiller de to kandidater, et resultat en fintælling af delstatens knap **6 millioner** afgivne stemmer sagtens kan ændre afgørende på. Derfor vil Gore have flere optællinger, mens Bush vil have dem stoppet. Med appel på appel kan retssagerne trække ud i månedsvis, ja faktisk i årevis. I *The New York Times* den **2. december** påpegede juraprofessor **Stephen Gillers**, at **Den amerikanske Kongres** kunne blive tvunget til at udpege en midlertidig præsident den **20. januar** næste år. Man kunne eksempelvis bede præsident **Clinton** blive siddende i sit embede indtil valget er endeligt afklaret.

Lyndon LaRouche har foreslået, at man allerede nu tager alle de beføjelser, som **Den amerikanske Grundlov** har givet valgmandsforsamlingen og Kongressen, i anvendelse, og dermed neutraliserer den uendelige række af retssager. Det er nemlig valgmandsforsamlingen og Kongressen, der i sidste ende udpeger en ny præsident, ikke højesteret.

På papiret står den af kandidaterne, der får Floridas **25** valgmand, til at vinde hele præsidentvalget. Men det er ikke garanteret. Kun halvdelen af de i alt **538** valgmand er gennem de respektive delstaters lovgivning bundet til at stemme for den kandidat, der vandt valget i deres delstat. De øvrige kan følge deres samvittighed og grundlovens bestemmelser om at vælge en præsident, der er kvalificeret til at beskytte grundloven og det almene vel. Hvis blot en hånd-

fuld af valgmændene den **18. december** stemmer på en tredje kandidat, f.eks. en af vicepræsidenterne (det er sket før -red.), vil ingen af kandidaterne have fået det nødvendige absolutte flertal, når Kongressen åbner de forseglede valgmandsstemmer den **5. januar**. Sker det, skal Kongressen vælge én af de tre kandidater med flest stemmer, men hvis vedkommende ikke kan samle et flertal bag sig i **Repræsentanternes Hus**, står Kongressen fri til at udpege hvem som helst, der kan mønstre et sådant flertal. Dermed kunne USA slippe for et årelangt retsligt efterspil efter valget og samtidig sikre sig en præsident, der er bedre kvalificeret end både Al Gore og George Bush.

FRA VALGKAMP TIL VIRKELIGHED

Valgkampagnen op til det amerikanske præsidentvalg var klinisk renset for reelle politiske spørgsmål. Hverken **Wall Street** eller det amerikanske politiske etablissement ønskede nogen som helst debat om sociale, økonomiske eller finansielle spørgsmål. Det var en væsentlig årsag til, at præsidentkandidater som **John McCain**, **Bill Bradley** og ikke mindst **Lyndon LaRouche**, så hurtigt og brutalt blev kørt ud på et sidespor. Der måtte ikke stilles spørgsmålstejn ved myten om det evigtvarende amerikanske økonomiske opsving og føderalbankchef **Alan Greenspan's** guddommelige evner.

Nu er valget ovre, og allerede nu har piben fået en helt anden lyd. Under overskriften »Den økonomiske scene: Svære valg for den næste præsident« indrømmede *The New York Times* den **23. november**, at virkeligheden ser betydeligt anderledes ud, end vælgerne fik at høre under valgkampen.

Avisens **Jeff Madrick** skrev bl.a.: »Præsidentvalgkampen blev udkæmpet over hvem, der skulle fordele velstandens frugter, men den nye præsident vil stå overfor nogle helt andre økonomiske forhold end dem, man forventede for blot et par måneder siden. Den økonomiske vækst er ved at aftage ganske betydeligt, og enkelte økonomer er begyndt at tale om muligheden for en recession i **2001**. Arbejdsløsheden kan stige, og det forventede budgetoverskud hurtigt formøbles. Hertil kommer det rekordhøje handelsunderskud og den usædvanligt høje dollarkurs, som så mange økonomer har skubbet til side med betegnelsen »ikke vigtigt«, men som meget vel kan komme til at binde hænderne på landets beslutningstagere.«

»Den vigtigste årsag til lavere vækst skal findes i fallende aktiekurser og stigende oliepriser. Begge lægger begrænsninger på forbrugernes og virksomhedernes indkøb og hæver omkostningerne for erhvervslivet. Men det er ikke det hele. Med en så høj gældsætning for private og virksomheder, kan den mindste opbremsning i indkomststigningerne medføre en nedgang i forbruget for at bevare evnen til at betale renter og afdrag på gæld.«

Ifølge *The New York Times* vil den amerikanske føderalbank blive tvunget til en dramatisk rentesænkning, men da renteniveauet i forvejen er relativt lav, vil virkningen blive begrænset. Med henvisning til **Albert Wojnilower**, der er økonom i Wall Street-selskabet **Monitor-Clipper Partners**, mener avisen derfor, at det vil blive nødvendigt med skattnedsættelser og et øget offentligt forbrug, hvis USA skal undgå at glide ned i en recession.

»Når vi når dertil, vil præsidenten blive afkrævet et lederskab på allerhøjeste niveau. Et land, der længe har

været oplært til at frygte føderale budgetunderskud, vil måske modsætte sig finanspolitiske lettelser, netop når de er allermest nødvendige. Obligationsmarkedet vil muligvis straffe en finanspolitisk orienteret præsident med højere renter. Den nye præsident bliver nødt til at overbevise offentligheden, finansmarkederne og formanden for føderalbanken, Alan Greenspan, om nødvendigheden af finanspolitiske lempelser.«

Jeff Madrick giver sit eget bud på en pakke af socialt orienterede offentlige udgifter, der kunne stimulere den amerikanske økonomi: Flere penge til børnepasning, forbedringer i uddannelsessystemet og en almen sænkning af indkomstskatten. Det lyder alt sammen glimrende, »Men den nye præsident står overfor yderligere modstand imod en fornuftig politik. Takket være det rekordhøje handelsunderskud er USA ikke længere herre over egen skæbne. Den nuværende vækst finansieres af en gigantisk tilstrømning af udenlandsk kapital, samtidig med at USA køber langt mere fra omverdenen, end landet sælger til udlandet.«

»Vakler den hjemlige vækst, kunne det få investorerne til at tænke sig om en ekstra gang. Falder dollaren på grund af et negativt aktiemarked og investorer, der trækker deres penge hjem, kunne det udløse yderligere kapitalflugt. Og en faldende dollar vil skabe inflation, importpriserne presses i vejret, og føderalbanken kunne fristes til at lade renterne forblive på et højere niveau end ellers for at tiltrække udenlandske investorer. Det ville gøre en aftagende økonomi endnu svagere – og skubbe en svækket økonomi ned i en recession.«

PAX AMERICANA I FORFALD

Den **6. november** bragte det tyske ugemagasin *Der Spiegel* et interview med **Chalmers Johnson**, professor emeritus ved **Californiens Universitet i San Diego**. Professor Johnson har i mere end **30 år** været en af **USA's** førende eksperter i asiatiske politiske spørgsmål. Hovedbudskabet i det stort opsatte interview var enkelt: USA har siden afslutningen af **Den kolde Krig** opført sig som en arrogant imperiemagt, der før eller siden vil gå samme vej, som alle de andre imperier i historien. Chalmers Johnson sagde bl.a.: »Arrogance kommer altid lige inden sammenbruddet. Fra historien ved vi, at verdensimperierne før eller siden når et kritisk stadie. USA er arrogant, indbildsk og selvsikker. For de fleste amerikanere var det så sent som i **1988** helt utænkeligt, at **Sovjetunionen** ville forsvinde **tre år** senere.«

Da *Der Spiegel* indvendte, at der trods alt er en del til forskel mellem det ramponerede Sovjetunionen dengang og USA i dag, svarede professor Johnson: »Det var imperiets over-udstrækning, der bragte Sovjetunionen til fald, ikke konkurrence med USA eller dets manglende reformevner. Amerikanerne tror, at de er immune overfor Sovjetunionens skæbne. Det er helt forkert. Amerikanerne har kun et ringe talent for forandring«. Professor Johnson fortsatte: »Efter valget den **7. november** begynder en ny politisk cyklus. Man

kan ikke udelukke, at det økonomiske opsving vil begynde at tabe luften, og sker det, vil der indtræde en brat forandring, og en økonomisk nedtur vil tage fart.«

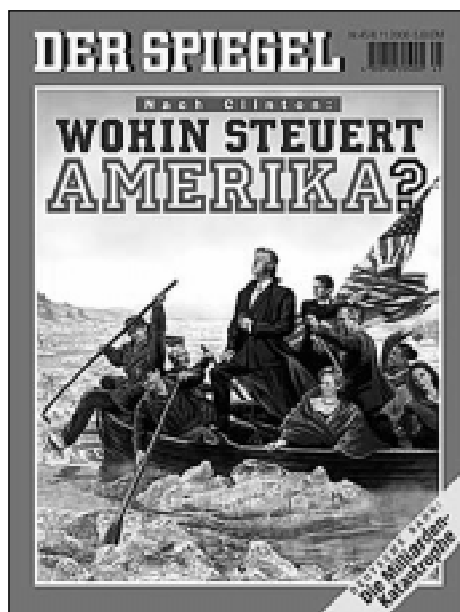
Det var næppe en tilfældighed, at *Der Spiegel* bragte det opsigtsvækkende interview med Chalmers Johnson som sin forsidesidehistorie dagen inden det amerikanske præsidentvalg. Ledende politiske kredse i **Europa** har længe været utilfredse med USA's arrogance og selvtilstrækkelighed, men der er ingen, der har haft lyst til at sige det offentligt. Alle ved, at man risikerer en brutal og ubehøvlet overhaling fra udenrigsminister **Madeleine Albright**, hvis man lufter den slags kætterske tanker i medierne. Derfor var det ganske belejligt, at der her var en amerikansk professor, som sagde, hvad mange i Europa kun tør tænke.

Den **25. november** gav Chalmers Johnson et omfattende interview til *Agro-Nyt's* samarbejdspartner, *Executive Intelligence Review*, *EIR*. Her gentog han sine synspunkter fra interviewet i *Der Spiegel*, men *EIR* bad ham også kommentere udfaldet af det amerikanske præsidentvalg og topmødet i **Singapore** den **24.-25. november** mellem lederne fra de **10** medlemslande i den sydøstasiatiske samarbejdsorganisation **ASEAN** samt **Kina, Sydkorea og Japan**.

Som kommentar til den amerikanske valgkrise, sagde professor Johnson bl.a.: »Jeg er bange for, at det ikke vil stoppe det igangværende amerikanske forfald. Hverken **Gore** eller **Bush** har vist noget som helst tegn på at ville ændre retning, så USA vil forsætte med at »over-strække« sig og stille flere og flere krav til lande rundt om i verden, indtil det uundgåelige sker. Men vor arrogance vil forhindre os i at indse det.« ...

»Hvad nu, hvis vores økonomi går ad Pommern til? **Nasdaq** er allerede på vej ned. Hvad nu, hvis det leder til en økonomisk nedtur? Det meste af vores såkaldte produktion er udliciteret til udlandet; vi har et rekordstort underskud på handelsbalancen; vi overlever på et kapitaltilskud fra den øvrige verden på **1 mia. dollars** om dagen, og vi har en galopperende gældsætning i de private husholdninger. Valgkrisen har gjort os internationalt til grin. Hvad mon resten af verden vil gøre, hvis en økonomisk krise bryder ud oven på vor politiske lammelse?«...

»Skaderne på USA's omdømme er enorme, især i det østlige **Asien**, hvor amerikanske ledere og ideologer har haft travlt med at give tunge politiske lektioner i retning af: »I asiater besidder ikke de rette værdier«, eller »Den østasiatiske rigdom er skabt på »forbryderkapitalisme«. Og nu står vi her med vore egne helt åbenlyse problemer med at gennemføre eller endda forsvare demokratiske værdier. Efter retssagen imod **O.J. Simpson**, det **IMF**-støttede økonomiske sammenbrud i Det østlige Asien i **1997**, det åbne oprør imod »globaliseringen«, der begyndte i **Seattle** for et år siden, hele hurlumhejet omkring rigsrets-sagen mod **Clinton** og nu et manipuleret præsidentvalg, er der ikke en sjæl, der længere tror på, hvad vi siger.«

Om topmødet i **Singapore** og de asiatiske landes forsøg på at etablere et tættere økonomisk samarbejde sagde professor Johnson bl.a.: »Meldingerne fra Singapore og avislederne i området tyder indtil videre på et gennembrud. Dette kunne være begyndelsen til enden på USA's imperium i Asien. Det er af afgørende betydning, at lederne fra Japan, Kina og Sydkorea er blevet enige om, at mødes hvert år, med Kina som den næste vært. Det er særdeles positivt.«

»Sydkoreanerne angreb globaliseringen i stærke vendinger ved at sige, at det var globaliseringen af økonomierne, der tillod finanskrisen i **1997** at sprede sig så hurtigt. De har erkendt, at disse nye spilleregler gør det nødvendigt at danne et fællesskab, at tiden er inde for Asien til at arbejde tættere sammen for at forhindre et nyt angreb på regionen fra den globale kapital.«

»Kinas premierminister **Zhu Rongji** fremlagde desuden et stort antal positive forslag i Singapore, lige fra en konkretisering af valutaudvekslingsaftalerne fra **Chiang Mai** (se også *Agro-Nyt*, juni '00) til en udvidelse af udviklingsprogrammerne for **Mekong-Deltaet**. Det faktum, at Kina i den grad forpligtiger sig selv overfor ASEAN, og til en eller anden form for toldunion, er særdeles opmuntrende. Den kinesiske præsident **Jiang Zemins** nylige besøg i **Cambodia**, som stort set blev ignoreret af den amerikanske presse, var uhyre vigtigt, et centralt initiativ i genåbningen af Kinas forbindelser til ASEAN. Ved at udvise den form for lederskab står Kina nu som den fornuftige fredsmager i Østasien, mens det er USA, som optræder i rollen som problembarn, i særdeleshed i lyset af Kinas støtte til Nord-Syd-tilnærmelsen på den koreanske halvø, mens USA bare surmulede.«

»Det er bemærkelsesværdigt, hvor lidt tilbageholdende den japanske premierminister **Mori** var med sin støtte til **Kim Dae-jung** og kineserne. Normalt ville japanerne være langt mere forsigtige og reserverede. Japanerne virkede nok en smule overraskede over, hvor hurtigt den regionale multilaterale organisering skrider frem, men ikke alene satte Mori ikke hælene i, han sagde oven i købet, at japanerne var glade for det, og det var utroligt.«

»**Malaysias** premierminister **Mahathirs** bemærkninger om, at regionen bevæger sig hen imod en enhed, og at USA ikke vil være i stand til at stoppe det denne gang, var en direkte reference til hans eget forslag til en østasiatisk økonomisk samarbejdsorganisation, **EAEC** (som USA havde held til at sabotere allerede for **10 år** siden -red.). På baggrund af USA's sabotage af EAEC og vicepræsident Gores direkte angreb på Mahathir under APEC-mødet i **Kuala Lumpur** (se også *Agro-Nyt*, dec. '98), må Mahathir og Singapores seniorminister **Lee Kwan Yew** have fået sig et gevaldigt grin over »bananrepublik-valget« i USA.«

TRUENDE FINANSURO

Den **10. marts** toppede det amerikanske teknologibase-rede aktieindeks **Nasdaq** i **New York** med **5.049 points**; den **4. december** stod samme indeks i **2.615 point**, et fald på

48% på bare **8 måneder**. Omkring **2.500 mia. dollars** (hold nu fast: ca. **1.100** Storebæltsbroer) er fordampet op i den blå luft.

Ifølge det kulørte amerikanske ugeblad *Weekly World News* den **28. november** har det amerikanske statistiske kontor, **General Accounting Office, GAO**, sendt en hemmelig rapport til den amerikanske regering, hvori der advares om et totalt sammenbrud af den amerikanske økonomi i begyndelsen af **2001**. Årsagen til sammenbruddet skal være **850 mia. dollars** i højrisikolån, som banker og kreditkortselskaber har udstedt til private kunder.

Mens verdens opmærksomhed samler sig om den dramatiske opbremsning i den amerikanske økonomi, vokser finansuroen andre steder på kloden. Den **28. november** indførte **Thailand** begrænsninger i kapitaloverførelser ud og ind af landet. Årsagen var en frygt for en gentagelse af det sammenbrud af den thailandske **baht**, som blev startskuddet til finanskrisen i **1997**.

Tyrkiet er i store økonomiske vanskeligheder. Den tyrkiske **lira** er bundet til den amerikanske **dollar**, så de seneste måneders alt for høje dollarkurs har kostet Tyrkiet dyrt på eksportmarkederne. Den **1. december** måtte den tyrkiske centralbank midlertidigt hæve diskontoen til **1.700%** for at forhindre kapitalflugt. **Den internationale Valutafond, IMF**, har forlangt drakoniske nedskæringer i de offentlige budgetter som betingelse for at komme det betrængte land til hjælp. Det fik tusinder af offentlige ansatte på gaden den **2. december** i vrede demonstrationer imod IMF.

Argentina har måttet tage imod et nødlån fra IMF på **20 mia. dollars**, og **Sydkorea** er atter på vej ud i økonomiske vanskeligheder.

LAROCHE PÅ INTERNETTET

Den **12. december kl. 19:00** dansk tid kan man høre **Lyndon LaRouche** direkte på internettet. Emnet for diskussionen er: »Nu kommer valgmandsforsamlingen«. Diskussionen bliver senere tilgængelig både i skrift og på lydbånd på samme internetadresse. Her kan man også finde afskrift og et lydbånd fra LaRouches tale til en konference i **Washington** den **14. november**.

Den tredje i serien af direkte internetkonferencer kommer i den første uge af **januar**, inden Kongressen træder sammen. Lyt med på: **www.larouchespeaks.com**.

GLÆDELIG JUL OG GODT NYTÅR

Agro-Nyt's redaktion ønsker alle vore læsere en rigtig glædelig jul og et godt nytår!